

A CSÓRÉ

Éccér vót, hon nēm vót, még az Operenciás-tengერөн es túl, még ahol a világ végін a lábát lelógatta, még azon es túl, vót eccer egy király, s annak a királynak akkora bánatja vót, hogy az eget verte, mán a királyi koronája es megőszüt belé. Olyan öreg vót, a hamunak es azt mondta, hogy mamu. Ésszehivata amenyi boszorkán csak vót az országába, hogy segítjenek busulni, met nem adot sē az ég, sē a föld egy akoracska gyermekēt sē, mint a körmöm feketéje. Busult es az egész ország, a boszorkányoknak akora csēp könyök hulot, mind egy szatelit, s ahogy hulogatak a könyök, mind szatelité váltak, s mind tovaszáltak, de olyan sűrűn hulogatak, hogy felértek a hódig, s a király a köncsēpekēn főmászot a hódba. Onet nézet le a feleségire, hogy a sok bánatba nēm-e születik gyermeke. Mēgsajnálták a szēgēn királt a könyök, ecēr csak jō fel a királyné nagy sebvel-lobval, hat lovas hintóval. Olyen fiatal lēt, hogy a király elig űsmerte meg. Jō s mondja, hogy edig busultunk, ahogy busultunk, de most százszorta nagyobb a bánatom. Fiugyermekēm lész. Minyá a napokba azt látom álmomba, hogy azt mondja a fiam:

— Ne örvendjeték a születésēmnek, met miko huszesztendős lészék, apámnak feje felet mēgforgatom a kardot.

Lēt akora bánat, hogy a varjak es mind feketéjé váltak. Észehiták az ország tudósait, hogy tanácsojanak valamit. Elhatározták, hogy ahogy mēgszületik, évegkoporsóba tészik, s tengერbe beléérésztk. Úgy es lēt. Ahogy mēgszületēt, évegkoporsóba tēték, a tengერbe beléérészttēték, s a tengერ elkapta s ringata, ringata, ahogy a hulámzó tengერnek ez tetszet. Éccēr csak a nagy hullámok a koporsót kivették. Csóré, met csórén tēték belé a koporsóba, mēgharagudot, hogy mét nēm rēngetik, kirugta a koporsó ódalát, kibut belüle s elindút a nagy világba. Mēgtalálkozot egy embērvel. Aszongya, hogy nēm tud-e valahol valami szógálatot.

— Égyet sē busuj, van a királyunknak egy leánya, más dógod nem lész, csak vele kēl hálj, ha kibirod az éjelt, király lesz belüed, de ha nem sikerül, akor a te bajod. Hogy hinak?

A Csóré végignézet magán, láti, hogy csóré.

— Hát Csórénak.

Met az apjáék nevet sēm adtak neki, hát adott ő magának. Mēgköszönte a tanácsot, mēnt igyenessen a király palotájáig, s ot bédörget, hogy nyisák ki a kaput. Futak es mind, mind aki-

nek az esze kirekedet, kinyiták a kaput, s kérdik, mi járatban van.

— Én biza szerencsét jötem próbálni, a király léjányával akarok aluni.

— Ha elaluszol, akkor a te bajod, nem hít senki, s ha nem sikerül, ves magadra!

— Jó — fogatkozot, hogy ü nem alszik el.

Elig várta az estét, s hát jó a szép kisasszon. Megörvendet, met olyan szép vót, hogy a napra lehetét nézni, de reja nem. Lefekütek. De elig fekütek le s mán olyan álmos lét, hogy a szüve szinte megszakad. Addig vergődöt, hogy ecér csak elalut, a királyleján sē lét rest, a két lábát keresztü vete a Csóréjén, s az aba a szent helybe leszakadot. Régel Csóré miko félébredēt, hát kicsapták, hogy mēnjen, amere a szemivel lát. El es indút nagy bánatval a nádos felé, hogy ü beléoli magát. Amint odajér, hát lása, hogy ot ül egy ember, le van szakasztva a két keze.

— Úgy-e tejes a kirájeányal háltál?

— Ot. Ugy elaludtam, hogy csak régel ébretēm fēl.

— Na pajtás, egyet sē busuj, nekēd van lábod, nekēm van kezēm. Vigyél odájig a veszősig s aztán meglátod, ketēn mēg-érünk egyēt.

Ugy es lét. Elmentek a veszősig, ot letete s vágot egy kosára való veszöt, mēgfonta kosárnak s felköte a hátára s beléült.

— Na most, te vigyél! Én dógozom. Mēglátod, mēgélünk valahogy.

Ugy es lét. Elmēntek napszámba. Igy dógozgatak. Mēnt mindēn mind a karikacsapás. Aszongya ecer a Csóré:

— Ez igy nem mēhet továb! Aszon kēl a házho.

Mēg es egyztek, hogy hoznak aszont. Kijáltak az ut szējire s miko láták, hogy jó egy szép leján, fēlkapta a kosárba, aval ucu neki, futak, ahogy csak tudtak. Hazaviték nagy örömvel. Másnap a másiknak hoztak. Éldegéltek nagy bodogságban. Ők dógozgatak s az asszonyok főzögetek. Eröst jól éltek. De ecer csak kezdtek sárgulni az aszonyok, olyan sárgák lētek, hogy a lélek csak hálni járt beléjrik. Nēm tudták elképzelni, hogy mét.

— Tudod-e, mit találtam, tēgyünk ugy, mintha dógozni mēnénk, s lesük mēg, hogy mit csinának.

Ugy es lét. Mēghozótak a ház hátánál s vártak egy darabig, hát ecer uramfija lásák, hogy egy nagy oriás nyulik bé a házba. Elig hogy bétete a lábát, ezek es ot termetek s a kócslikon bélesköttek s hát lásák, hogy a csicsiken keresztü mind szipja ki a vériket. Mēgvárták, hogy jójön ki s vas seprüvel ugy vágta szemközt a Csóré az oriást, hogy mind a két szēme kifolyt. Akorát

ordítot, hogy nem sok hija vot mind a keten megsüketüjenek. Aval elkulogot haza, s othon lefeküt félig haldokóva. Ezek es elkésérték haza, béálitotak heza nagy sajnálkozva.

— Mi lólte a szeméd, édés orjás barátunk?

— Jaj, kicsapta az erdőbe egy ág mind a két szememet. De ha tú úgy sajnáltok engem, akor segítheték rajtam. Eridjetek le a pincébe s ot a hetvenhetedik vakablakba bé van falazva két évegecske, egy fejr meg egy fekete, egyikbe van az élet vize. De erőst vigyázatok, hogy észre ne keverjétek! A fejrbe van az élet vize, s feketébe a halál vize. Az élet vizivel kenyétek még a szēmēm gödrit, éceribe viszajó a szömömvilága.

Csak azt várták, hogy befejeze a mondokáját, futak le a pincébe, hogy lábik se érte a földet, még es kapták, minvá bé jes mentek s halál vizivel lelocsantották s aba a szent helybe halálnak halálával meghot az orjás. Na bezeg lét öröm, eléveték az életvizet.

— Elig egy csepecske!

Reja csept a lábára, aba helybe vizatermēt mind a két lába.

— Na pajtás, tartsd ide a kezéd!

Anak es mind a két keze vizatermēt. Egy pilanatra. Mēntek haza nagy örömvél. Most mēhetek egymás nélkül. Élték es egy darabig egy csomó boldogságba. Hát ecer csak haja a Csóré, az apja országába elig van legén, mindēnap karóba huzák egy legének a fejt. Ő se lét rest, haza, mind akinek a szēmit kiveszik, mēgtudja, hogy mi folyik othon. Születēt egy lejankacska tesvére s az mán akora vot, hogy férhez kēlēt mēnyen, s a király kihirdete, hogy csak annak adja világszép lejányát, aki loháton az emeletes ablakbol ki tudja ragadni, aval elvágtagon. Jötek es szébnél szēb legények, gazdábznál gazdábak, de egynek se sikerūt, a király karoba huzata a fejiket, ugvhogy a palota körül mán tiszta karoba huzot legénfej-erdő lét. Mēgharagudot a Csóré, mikor mēgláta, úgy hogy a haja mind az égnek álot. Odajált a király elé: „Felséges királyom, életem, halálom kezembe ajánlom, én mēgpróbálok, de csak egy feltétel melet, nekēm nēm kēl a leányod, férhez kēl adni egy disznópásztorhoz, s nekēd a fejed felet mēgforgasam a kardot!

— Jó — egyezēt belé a király.

Gondóta, hogy ugyse sikerül ennēk se. Másnap elighogy viradot, a szēp királyleján az ablakba álot. Csóré loháton, mēgsarkantyúza a lovát s az akkorát szökött, hogy Csóré nyugoton kikapta az ablakbol, elvágatatot vele mind a szēlvész, vagy mind a gondolat. Lēt es nagy riadalom a palotába. A király kiálot,

hogy a vitézvel kardval párbajozon, de mondám, hogy olyan öreg vót, hogy a koronája es megőszült. Szegén öreg király ugy reszketét, mind a nyárfalevél. A Csóré odajált s a kardját a feje felét megforgata.

— Látod-e, felségös király apám, még születésöm előtt megjósolám, hogy a fejed felét megforgatom a kardot, de nem vágom le a fejedét. Neked megbocsátok, ha a disznyopásztornak adod a leányod.

A király ugy megörvendet, hogy aba a szent helybe kikijátota a Csóré királynak s a leányát odaata a disznyopásztornak. A király, az új király, Csóré király akora lakodalmat csapot, hogy még a mü Picink es hivatalos vót. Még máig es élnek, ha még nem hotak.